Γιαγιάδες Αγράμματες-Σοφές (Ζωή Δενδραμή)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 22 Μαΐου, 2011

Ήμουν πολύ τυχερή στήν ζωή μου, πού γνώρισα τίς δυό γιαγιάδες μου, τίς μητέρες καί τών δυό γονιών μου. Μ' αγαπούσαν πολύ καί μέ συμβούλευαν συνέχεια χωρίς νά αντιλαμβάνομαι τότε πόσο σοφές ήταν οι κουβέντες τους. Κουβέντες διδάγματα πού καθημερινά σχεδόν σκουντουφλάνε στό υποσυνείδητό μου, προσπαθώντας νά κάνουν θόρυβο γιά νά τούς δώσω σημασία. Νά με ταρακουνήσουν, νά μέ ξυπνήσουν. Νά μήν ξεχάσω όσα οι «αγράμματες» εκείνες γυναίκες μέ δίδαξαν. Εκτός από τίς συνηθισμένες συμβουλές (πού δίνουν όλες οι γιαγιάδες στά εγγόνια τους), μέ μάθαιναν πρώτα απ' όλα πώς νά είμαι καλή νοικοκυρά. Πώς νά ανοίγω φύλλα γιά πίτα, πώς νά φτιάχνω ψωμί, νά διαλέγω τίς φακές κλπ. Μέ μάθαιναν όμως καί πώς νά αυτοσυντηρούμαι γιά νά μήν έχω κανέναν ανάγκη, όπως έκαναν κι εκείνες. Πώς, δηλαδή, νά καλλιεργώ διάφορα λαχανικά στόν κήπο, νά αρμέγω τήν κατσίκα, νά περιποιούμαι τίς κότες, τά κουνέλια, νά πλέκω, πώς νά στοιβάζω ξύλα στό τζάκι γιά καλύτερη φωτιά καί όλες αυτές τίς δουλειές πού γιά εκείνες ήταν δεδομένο ότι έπρεπε κάθε κορίτσι νά ξέρη. Απαραιτήτως! Ανάμεσα στ' άλλα έβρισκα επίσης πάρα πολύ ενδιαφέρουσες τίς γνώσεις τους γιά διάφορα θαυματουργά γιατροσόφια, χρησιμοποιώντας υλικά από τήν φύση, όπως χαμομήλι, σκόρδο, τσουκνίδα, κρεμμύδι, λεμόνι κ.ά., πού επιβαλλόταν νά τά γνωρίζουν γιατί δέν υπήρχαν στήν εποχή τους φαρμακεία. Οι «παλιοί» ήξεραν πάντα τί νά πιούν, όταν είχαν πονόλαιμο, πονόκοιλο, τί νά βάζουν πάνω σέ μιά πληγή, αλλά καί πώς νά βγάλουν έναν δύσκολο λεκέ από τά ρούχα χρησιμοποιώντας π.χ. ξύδι ή χυμό ντομάτας, καθώς καί πώς νά φτιάχνουν αλισίβα από στάχτη, τό καλύτερο απορρυπαντικό ρούχων. Ό,τι χρειάζονταν γιά τήν διαβίωσή τους τό έφτιαχναν μόνες τους.

Οι γιαγιάδες μου όμως, δυστυχώς, έφυγαν γιά τήν άλλη, τήν αιώνια ζωή, πρίν ακόμα κλείσω τά 18. Πρίν καλά καλά εμπεδώσω όσα ήθελαν κατά βάθος νά καταλάβω. Η απουσία τους μού ήταν πολύ αισθητή. Ένοιωθα ότι έλειπαν κομμάτια τού εαυτού μου, πού μόνον εκείνες μπορούσαν νά συμπληρώσουν.

Αυτές οι απλές αγνές συμβουλές τους μέ τήν αυστηρή, αλλά τρυφερή συγχρόνως ματιά, ήταν «τροφή» γιά μένα, αστείρευτης αγάπης καί γνώσης πού δέν τήν βρίσκεις σέ κανένα βιβλίο. Από τότε πού τίς έχασα, όποτε τύχαινε νά βρεθώ μέ ηλικιωμένα άτομα, πάντα τά πλησίαζα μέ αγάπη καί μέ λαχτάρα προσπαθούσα νά αποκομίσω, όσο τό δυνατόν περισσότερα, από τήν ανεξάντλητη πηγή τών εμπειριών καί αναμνήσεών τους. Έτσι ακριβώς, όπως έκανα μέ τίς γιαγιές μου. Τό ίδιο συνεχίζω

νά κάνω καί σήμερα. Προσπαθώ νά σκαλίσω καί τήν πιό μικρή κρυφή γωνιά τού μυαλού τους, νά φέρω στήν επιφάνεια διάφορες λεπτομέρειες τής ζωής τους καί νά διδαχθώ από αυτούς. Συναντώντας σήμερα γιαγιάδες καί παππούδες πολλές φορές μάς φέρνει η κουβέντα καί στό θέμα τής οικονομικής κρίσης. Όλοι τους σχεδόν σχολιάζουν μέ τόν ίδιο τρόπο τήν σημερινή κατάσταση. «Άσε μας εμάς, παιδάκι μου» μού λένε. «Εμείς έχουμε ζήσει καί στήν Κατοχή. Παλέψαμε μέ τόν κατακτητή, τήν πείνα καί τήν ψείρα. Έχουμε περάσει πολύ χειρότερα. Ακόμα κι άν μάς κόψουν τήν σύνταξη, εμείς πού ζούμε στήν επαρχία δέν θά πεινάσουμε ποτέ. Θά πάμε νά μαζέψουμε χόρτα νά φάμε, θά κόψουμε φρούτα από κανένα δένδρο, θά βγάλουμε λάδι από τίς ελιές μας, θά μαζέψουμε ξύλα γιά νά πυρωνόμαστε στό τζάκι. Αλλοίμονο σέ εκείνους πού ζούν στίς πόλεις καί δέν έχουν μιά στάλα γή γιά νά φυτέψουν. Αλλοίμονο περισσότερο στούς νέους πού δέν ξέρουν νά ξεχωρίσουν ποιά αγριολάχανα είναι φαγώσιμα γιά νά τά μαζέψουν. Τά νέα παιδιά σκεφτόμαστε καί κλαίει η ψυχή μας».

Αυτά μού λένε οι σοφοί φίλοι μου καί τότε σκέφτομαι: «Άχ, καλές μου γιαγιές... Πόσο δίκηο είχατε, όταν θέλατε νά μού μάθετε τόσα απλά, αλλά σημαντικά πραγματάκια. Άλλοτε σάς άκουγα καί άλλοτε γέλαγα, νομίζοντας ότι δέν θά χρειαζόταν ποτέ ούτε κάν νά τά ξαναθυμηθώ. Μακάρι νά κατέγραφα σ' ένα χαρτί όσα μού λέγατε. Μακάρι όλοι οι άνθρωποι νά θυμόμασταν τίς συμβουλές τών γιαγιάδων καί τών παππούδων μας. Τί ωραία καί μεγάλη εκδίκηση θά ήταν πρός τήν κάθε κυβέρνηση, άν ξέραμε πώς νά αυτοσυντηρούμαστε, χωρίς νά χρειάζεται νά πάμε στό σούπερ μάρκετ, στόν φούρνο, στόν γιατρό, στό φαρμακείο, στό συνεργείο, στήν πιτσαρία, στό κομμωτήριο, στήν τράπεζα, στήν εφορία... Νά μήν είχαμε ανάγκη από αυτοκίνητο, υπολογιστή, πλυντήριο, κινητό τηλέφωνο, πιστωτικές κάρτες... Άν ζούσαν οι γιαγιάδες μας θά τά κατάφερναν. Μάλιστα θά γέλαγαν μαζί μας, άν μάς έβλεπαν πόσο εξαρτημένοι είμαστε από άψυχα αντικείμενα. Θά έκλαιγαν όμως βλέποντας πόσο "ξένοι" είμαστε μεταξύ μας. Πόσο μίσος, ζήλεια, αγένεια, φιλαργυρία, ψέμα καί υποκρισία κυριαρχεί στήν ψυχή μας. Καί δέν φτάνει πού "εξοντώνουμε" τόν πλησίον μας σέ κάθε ευκαιρία, κάνουμε καί ό,τι είναι δυνατόν γιά νά καταστρέψουμε καί τόν πλανήτη μας, εφόσον αυτό μάς επιφέρει κέρδος. Άχ, καλές μου γιαγιάδες, μακάρι νά σάς είχα πάλι κοντά μου νά μέ συμβουλεύατε πώς νά αντιμετωπίσω τά διάφορα προβλήματα. Άχ, καλές μου γιαγιούλες, τί τυχερές ήσασταν πού ζήσατε μιά άλλη εποχή... Αναρωτιέμαι... Όλοι αυτοί πού μάς κυβερνάνε δέν γνώρισαν ποτέ γιαγιά;»

(Αναδημοσίευση από «Το Βήμα των Συντακτών»)

(Πηγή: "Εκκλησιαστική Παρέμβαση", Μάρτιος 2011)